

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Tinerete

Aș scrie un manifest turburător de suflete! Aș vrea să frâng în două coloana vertebrală a voluptății moleșitoare, să topesc în svăcnirea tumultuoasă a avântului creator, măruntele socoteli de steapă conștiință!

Aș vrea să torn în aceeaș constructivă plămădeală mințile rătăcite și cuprinse de marasm ale tineretii obosite de un sbucium zadar-nic. Tinerete! Tinerete iscoditoare, fascinată de vraja necunoscutului încotro îndrepti pașii firavi, la răspântiile vieții trăite în zadar?

De ce sfârteci în bucați și arunci la câini podoabele darnicei naturi?

Ce te împiedecă să alergi până în olimpul înzăpezit? O fugă numai, o fugă aspră, o încordare vibrantă a mușchilor și vei afla marea minune. Și-apoi închide ochii prudentei. Izbește cu pieptu-ți de granit stâncile colțuroase ale firei, spintecă o parte largă pentru zilele însoțite de mâine. Adapă-ți sufletul din izvorul neseecat al virtuții. Scaldă-ți trupul în apele înviorătoare ale forței nivelatoare, ucide în tine ambiția deșartă.

Nu simți sau nu te mișcă viguroasa deslănțuire a instinctului rasei? Ce măreață îmi pare înstrăinarea totală a personalității subrede în profitul unei puteri compuse, unei puteri eterne cu miraculoase virtuți ordonatoare!

Nu-ți fie teamă! Cezarul nu greșește!

E mândru de demnitatea ta triumfătoare. Devotamentul tău îi înseni-nează fruntea nimbă de gloria creațiilor nepieritoare ce-i înfierbântă tâmpile! Mă'nbată marșul cohortelor către soare. Mă'nfiară jocul trepidant al forțelor deslănțuite! Ideile! Ah, ideile mistuitoare, care macină minunatele înfăptuiri ale vieții și vestejesc florile parfumate ce răsar din adâncuri nebănuite!

Un semn, o mișcare elementară și revelatoare, sunt în stare să miște resorturile intime ale voinței de afirmare, să te facă să muști crunt în glia fecundă a patriei!

Ce splendidă dimineată impresoră destinele tale! Zorile te străpung cu suliți de foc, apele oglindesc chipul tău de bronz în oglinzile de cleștar ale fețelor lor străvezii, codrii vuiesc prelung și infundat, lacurile aurite și-apeacă frunțile de spice, mișcate de suflul vieții, uzine uriașe aruncă dincolo de zare muzica lor asurzitoare și reconfortantă! Orbecăind pe căile întortochiate ale conștiinței, ai fost mânăta mereu de un

ciudat imbold spre neființă, ai disprețuit fermecata haină de lut și-ai aruncat în noroi bogata zestre a rasei!

Ce fermecător e să sfășii pauza tăcerii și-a singurătății și să guști cu nesat din beția neobișnuit de înălțătoare a ritmului obștesc!

Ce neasemănat delicioz ascunde soarta furtunoasă în care se sbat într'un vârtej amezitor neînțelese pasiuni înăbușite. Tinerete! Tinerete! Ce demonică făptură te hrănește cu himere, și-ți încovoiaie ființa sub povara iluziilor deșarte.

Apropie-ți rândurile respirate și nu te speria de nimeni.

Norii plumburii și grei ce acoperă cerul înstelat și zilele senine, gonesc spre ținta zărilor rotunde.

In cotro? In cotro? Spre cetatea reală și solemnă, cu colonade înalte și severe. Acolo se'ndreaptă cu pași grabnici tineretea.

Acolo sălășluiește Cezarul purificat de suferință.

El, singur, cu spada tăioasă a sufletului său întreg, mișcă gloatele însuflețite de gloria lui și-a lor.

El, singur, se luptă crâncen cu veșnicia! El, se îmbată numai, la auzul strigătelor tale și nu se 'nrede decât în sinceritatea omagiilor tale.

Tinerete... Tinerete. Aceasta-i ținta unică a vieții tale: Cezarul.

Apropie-te nesfioasă de el, și-atunci vei putea spune: am ajuns.

Atunci munții de gheață ai realității înăbușitoare de-acum, se vor topi în forme noi, vor reliefa tipare largi și aerisite pentru dansul multimilor ce proslăvesc Cezarul, al multimilor flămânde de ideal, dornice de-o lume nouă.

Tinerete, tinerete, apropie-ți inima de sufletul neastâmpărat al Cezarului și-ascultă-l, căci el, Cezarul tău, a hotărât astfel...

PETRE ȚUTEA.

Chemarea și „elogiile” Cuvântului

In ultimul timp ziarul „Cuvântul” mai bine zis dl Nae Ionescu, crede a crea disensiuni între organizația „Chemării” și între Partidul Național-țărănesc și conducerea lui.

Ținem să precizăm odată pentru totdeauna următoarele:

„Chemarea” a luat naștere ca o reacție morală.

Se înșală dl Nae Ionescu când crede că ori ce încercări de disensiune ar putea prinde și se contrazice chiar atunci când — spre realizarea scopului urmărit — laudă fondul moral al Chemării.

Tineretul, care azi formează „Chemarea”, s'a grupat în jurul partidului național de atunci și a dlui Maniu chiar pentru a înfiera atât tradarea politică cât și tradarea șefilor conducători. Ori chiar acest fond moral este bogăția și baza indestructibilă a acestei organizații. Convingerea politică și nediscutata dragoste față de conducătorii noștri politici, clădită pe această bază, nu pot fi prin orice încercări distruse, oricâtă măiestrie s'ar depune pentru a exploata sentimente condamnate de noi prin chiar actul nostru de naștere politică. A cădea în ițele întinse de dl Nae Ionescu, ar însemna să înțrăm chiar pe urmele oamenilor politici, condamnați de noi în cea mai mare măsură.

Să știe dl Nae Ionescu odată pentru totdeauna că autosinuciderea morală este un act definitiv exclus în rândurile noastre.

„Chemarea”

Legea contra cumulului

Ultimele consilii de miniștri s'au ocupat în mod deosebit de aplicarea cât mai urgentă a unor măsuri care să atenueze criza economică prin care trece actualmente țara noastră.

In planul acesta de refacere și îmbunătățire necesitatea aducerii unei legi contra cumulului s'a dovedit evidentă și fără posibilitatea de amânare.

Cumularzii la noi sunt cei mai grozavi parasiți, lipitori ale bugetului pe care-l storc până la ultimă centimă, ducându-ne zi de zi la ruinare completă și ca mâine inevitabilă.

Există în serviciile centrale ale ministerelor funcționari superiori cu lefuri fabuloase de 300.000—400.000 pe lună luând 5—6 salarii dela stat, fără ca să poată fizicește presta mai mult de cât munca ce se cere pentru un singur serviciu.

Deci iată primul inconvenient.

Un om singur oricât de capabil ar fi — el nu va putea presta atât cât 6 oameni, mai ales că în viața administrativă nu se cere dela funcționar să fie un geniu —, ci un om de omenie și de ispravă.

Ori dacă cineva ocupă în acelaș timp 5—6 funcții de stat, este clar că oricât s'ar strădui, nu va putea nici pe una să și-o îndeplinească efectiv.

Un alt inconvenient tot așa de periculos este că cumului încurajează șomajul, alături de fiecare cumulard cu sute de mii lunar, tânjind 4—5 șomeri muritori de foame.

Este un principiu de echitate umană ca statul să intervie pentru o mai justă repartizare a veniturilor, căci altfel ca mâine ne vom arunca — cu toții în brațele anarhiei de unde prăpastia nu e departe.

Felicităm deci actualul guvern pentru că în complexul de măsuri salvatoare ale situației grele economice, promite să vină cât mai urgent cu un proiect de lege care să sancționeze drastic practica anti-legală și anti-națională a cumulului.

Valeriu V. Pogăceanu.

Un discurs vehement al Mitropolitului Gurie

Mitropolitul Gurie, cu ocazia aniversării zilei de naștere a Suveranului a rostit, după Te-deum un discurs foarte vehement la adresa unor politicieni.

Mitropolitul Gurie a spus următoarele: „Păcătuesc greu față de Rege și față de popor acei politicieni, cari nu înțeleg să sărbătorească cu nația întreagă ziua Suveranului.

„Pentru aceasta a lor purtare Țara nu-i va uita și nu-i va ierta niciodată”.
Ce zic, la aceasta cei vizați?

Serbările jubilarie ale Universității din Cluj

Impresionata manifestare a lor peste 100.000 de oameni la o M. S. Regale Carol II. Splendida afirmare a spiritului și culturii românești din Ardeal

Aspecte

Zilele de 20 și 21 Octombrie au însemnat un popas de festivă comemorare a biruinții spiritului și culturii românești în Ardeal. Importanța covârșitoare a serbărilor jubilarie ale Universității Daciei Superioare s'a dublat însă și a îmbrăcat o aureolă unică prin faptul că ele au fost învrednicite de prezența Regelui nostru înțelept și iubit, însoțit de ilustra Sa Mamă și de A. S. Principele Nicolae, care a dat dovadă de o „unică dragoste de frate în istorie“.

Peste 100.000 de oameni — intelectuali și țărani — au primit într-o caldă și entusiastă manifestare pe Cel care intra cu aceeași împărțire de dragoste caldă în capitala Ardealului.

Încă din prezua serbărilor Clujul a îmbrăcat haină de mare sărbătoare.

Duminecă seara studențimea a organizat o manifestare de simpatie tuturor rectorilor, decanilor și profesorilor Universitari, cari la rândul lor au răspuns studențimii cu aceleași calde cuvinte de simpatie.

Primirea M. S. Regelui și a Familiei Regale la gară.

La ora 10 jum. trenul regal intră în gară. Sunetul Imnului Regal se pierde în uralele nesfârșite ale asistenței. Drepele se apleacă pentru onor.

Din vagon descind M. Lor Regele Carol, Regina Maria și A. S. Regală Principele Nicolae.

Înălții oaspeți sunt binevenți de dl dr. Teodor Mihali, primarul municipiului Cluj, care oferă Majestăților Lor tradiționala pâine și sare.

Dela gară până la Universitate, Majestățile Lor sunt însoțite de două escadroane de escortă regală și de uralele entusiaste ale mulțimii, înșirată pe Str. Regele Ferdinand și Piața Unirii.

Sedința festivă din aula Universității.

La ora 11.15 a avut loc ședința festivă din Aulă.

Printre profesorii universitari români și străini cari nu au fost la gară, în întâmpinarea Suveranului, în afară de clujeni, au apărut în băncile colegiului profesoral, dnii: Deleanu prorector și reprezentant oficial al Universității din București, G. Mărinescu, D. Gusti din București; rectorul Marineliuc din Cernăuți, în toga rituală; P. Dragomirescu dela Iași; Bogdan Ionescu dela Oradea; rector Vălcovici dela Timișoara și părintele Scriban și N. Crainic dela Chișinău.

Din străinătate, au fost profesorii Emil Baltazar, Marcel Labbé, Mario Rognes și Em. de Martonne din Franța; prof. Bartoli dela Torino și abatele Zavoral.

Discursul M. S. Regelui

Veacuri dearândul, Românii din Ardeal s'au trudit să dobândească, dela stăpânirile trecute o Universitate Românească în aceste colțuri ale Daciei.

Acest ideal s'a îndeplinit, acum zece ani, sub stăpânirea prea iubitului Meu Părinte, Ferdinand I. întregitorul României.

Sunt mai în măsură ca ori și cine, să știu dragostea și grija cu care urmarea acest așezământ de înaltă cultură, care este astăzi, Universitatea Daciei Superioare. (Mari Aplauze).

Iubitor de știință cum era El, crearea și dezvoltarea acestei școli, umplea sufletul Său de bucurie și n'a fost om mai fericit ca El, când a văzut înrunindu-se aici, în inima României transcarpatine, acea falangă de profesori, din toate colțurile țării, cari cu sufletul plin de avânt au venit să-și pue știința și munca lor în serviciul prestigiului și renumelui patriei.

Cu nespuse dragoste și cu avânt plin de entuziasm au venit aici oameni aici, înțelegând că, din școală și din știință trebuiau să facă un apostolat patriotic.

Sufletul ori cărui adevărat român se umplea de bucurie, privind acel înălțător avânt și azi, când serbăm atât de frumosul deceniu de muncă încordată, suntem datori să ne descoperim cu evlavie în fața amintirii

Câteva minute înainte de a apare M. Sa Regele, au apărut venind dela gară, dnii Iuliu Maniu și Alex. Vaida-Voevod foști președinți ai Consiliului de miniștri, apoi membrii guvernului în frunte cu dl Mironescu, dnii Ión Mihalache, G. Costăchescu, M. Popovici, Gr. Iunian, gen. Condeescu, Em. Hațieganu, P. Halippa, dnii subsecretari de Stat Tilea, Pop, Potârcă. Tot atunci au sosit dnii miniștri plenipotențiar ai Franței și Angliei în mare ținută, luând loc în scaunele rezervate personalităților cărora urma să li se confere titlul de doctor honoris causa.

Deasemenea a fost cu viu interes urmărită apariția în Aulă a I. P. S. S. Patriarhului Miron al României, a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului, Episcopii Ivan și Iuliu ai Clujului, Grigore al Aradului și Ion Stroia episcop al armatei. I. P. S. S. Vasile al Blăjului a fost reprezentat de către canonicii Ambroziu Chețianu și Victor Macavei.

A mai participat dela București, dl C. Sărăteanu, fost regent, I. Răducanu, dr. C. Angelescu, I. Lugojanu, G. Crișan, I. Moldovanu foști miniștri. Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român dela Sibiu a fost reprezentată de președintele său, dl Vasile Goldiș, fost ministru.

În întâele rânduri am remarcat pe dna V. Branișce, văduva fostului șef al rezortului instrucțiunii din Consiliul Dirigent, organizatorul universității românești a Clujului.

În fața tribunei regale, au luat loc d. Iuliu Maniu, în calitate de fost președinte al Consiliului Dirigent, d. G. Mironescu președinte al Consiliului, d. G. Costăchescu ministru instrucțiunii și d. Onisifor Ghibu, în calitate de fost secretar general al resortului instrucțiunii din Consiliul Dirigent.

La ora 11 și un sfert, apare M. Sa Regele și membrii Familiei Regale, M. S. Regina Maria, A. S. R. Principele Nicolae, precedați și urmați de ofițeri ai gardei regale. În fața Universității și pe sală, pe tot parcursul până la aulă, studente îmbrăcate în haine naționale și studenți au aclamat pe Suveran, iar corul Șoimilor Carpaților a intonat imnul regal.

Salutul rectorului Universității.

Dl rector Emil Racoviță, deschizând ședința festivă bineventează de iluștrii oaspeți prezenți și depune din partea Universității un cald omagiu pentru defunctul Rege Ferdinand ctitorul Universității clujene și întregitorul hotarelor României.

Terminând, în aplauzele frenetice ale asistenței, venerabilul rector și savant E. Racoviță, dă cuvântul M. S. Regelui Carol II.

acelora, cărora Atotputernicul nu le-a hărăzit să fie astăzi printre Ion Paul, dr. Ion Ursu, Vasile Bogrea, dr. Iosif Popovici, Vasile Pârvan, Vasile Dimitriu, dr. Victor Babeș, dr. Gheorghe Bilașcu și alții. Între alții și eu, cel puțin, sunt profesor Murgoci.

Dar și acești dispăruți, ca și acei cari sunt prezenți la muncă, nu sunt decât urmașii acelor generații de luptători pentru cauza culturii românești în aceste ținuturi.

De prin veacul al XV-lea Românii au arătat dorul lor de cultură chiar dacă nu au reușit întotdeauna să o facă pe teritoriul lor, totuși pentru neamul nostru și pentru afirmarea puterii culturale a rasei latine, ei au prinosul lor altora.

Să nu uităm, că primele Universități din Ungaria, cea dela Pojon, și dela Buda au fost întemeiate, în 1497, de un român, Matei Corvinul Regele Ungariei.

Mai târziu, în 1566 tot un român Nicolae Olahus, cu ajutorul ierarhilor, a întemeiat Universitatea din Târnava.

Dar nu numai din aceste părți ale României a plecat cultura românească peste hotare. Și vecinii noștri din răsărit ne datoresc nouă, contribuția culturală ce le-au adus-o moldovenii.

În veacul al XVII-lea mitropolitul Kiewului, Petre Movilă, a organizat viața bisericească și învățământul superior din Rusia, urmat de aproape Antioh și Dimitrie Cantemir întemeietorii curentelor literare rusești.

Cu toate că românii dădeau aceste elemente de valoare, totuși ei nu au putut dobândi școala lor.

Căci Universitățile create în 1581 de Ștefan Bathory la Cluj și în 1629 la Alba-Iulia, de principele Gavril Bethlen, erau instituții create mult pentru propagandă religioasă decât pentru cultură.

Abia după 1698, când dinastia habsburgică reînființă în folosul zuiților Universitatea clujană, au putut unele valori românești să pătrundă într'ansa prin calitatea lor de jezuiți, Andrei Illia, Antonie Muscă, Geo. Buitul, Vasile Dobra, ei au dus lupta pentru catolicism și grație lor s'au putut introduce caracterele alfabetului latin în limba română, prin tipărirea în 1774 a unei bucoavne românești.

Mai târziu, sub Maria Terezia, a funcționat în această Universitate reorganizată, un oculist: Ion Piuaru.

Lupta românilor pentru școala lor însă s'a urmat cu îndârjire.

În 1821 găsim pe vestitul scriitor, Țichindeal, intervenind și el pentru înființarea Academiei românească :

„De un seminar însă trebuie gândit
Și pe lângă el un mare convict

Ba și de o Academie
Cum trebuie să fie...“

Această Academie, a fost întemeiată de George Lazăr, dar nu pe teritoriul ardelenesc ci în România liberă la București. El, fu urmat de alții ca: B. Nuțiu, Laurian, Aron, Maiorescu, cari desnădăjduiți, au dus puterea lor în muncă în Principate și au pus temelia Școlii românești ducând cu hotărâre lupta.

Cei rămași de partea aceasta a Carpaților, n'au pierdut nădejdea și l'au urmat. Ce poate fi mai frumos decât aceste duioase rânduri din testamentul lui Avram Iancu: „Voesc dară și hotărât dispun, ca după moartea mea, toată averea mea m'ar lăsa la voi, să o folosiți pentru cultura și învățământul țării, pentru ajutor la înființarea Academiei de drepturi, tare crezând că luptătorii în numele legii vor putea să dobândească dreptul națiunii mele.“

La 7 Sept. 1867, mitropolitul Șuluțiu testează averea lui pentru înființarea așezământ de mare cultură națională, iar în Aprilie 1870 Adunarea generală din Cluj, hotărăște strângerea unui fond de 600.000 florini pentru executarea acestei dorințe.

Toate aceste eforturi, au fost răsplătite însă cu memorabilul Decret Imperial, care se înființează la Cluj a treia Universitate unghurească.

Astăzi țărâna acestor luptători tresaltă de bucurie, și sufletele lor se scoboresc din locul de verdeață unde dreptii se odihnesc, binecuvântându-ne pe Noi, urmașii și înfăptuitorii idealului lor.

Ce bucurie a fost pentru întreaga suflere românească, când în urma străduințelor Consiliului Dirigent, în ziua de 3 Nov. 1919, mult regretatul Vasile Pârvan, a deschis cursurile Universității din Cluj, înființată pe vecie românească.

De zece ani, Universitatea Daciei Superioare „Regele Ferdinand I.“ a muncit fără preget, grație răvnei depusă de valoroșii ei profesori, care au priceput așezământul și bine rolul și datoria lor.

În instituțiile Universitare, se face știință curată, care sporește, pe zi ce trece, patrimoniul cultural al patriei românești, și a lumii întregi.

Eu, Regele vostru, în această zi de sărbătoare, vă aduc mulțumirile Mele pentru munca depusă și pentru frumoasele rezultate dobândite.

Precum vechile Universități române din București și Iași, au fundații Domnului am hotărât să înființez aici la Cluj o Fundație Științifică, care va purta numele „Institutul de cercetări științifice Regele Carol II.“ Doresc ca Universitatea, prin prezentanții ei, să-Mi dea tot concursul pentru reușita acestei opere, în care Noi suntem cele mai mari nădejdi.

Doresc încă, să aduc salutul Meu și prinosul Meu de recunoștință acelor cari pentru dragostea ce au arătat-o țării Mele, li se conferă titlul de „doctor honoris causa“.

Munca depusă în acești zece ani este pentru Mine și pentru țară, o chează la progres și nu pot face astăzi o urare mai caldă decât aceea că, atât profesorii ca și studenții să urmeze totdeauna pe aceiași frumoasă cale pe care au început.

După discursul strălucit și plin de miez al Suveranului a luat cuvântul, în numele guvernului, d. S. Mironescu președintele Consiliului.

Cuvântarea d-lui prim-ministru Mironescu

După ce face o succintă apologie a meniei istorice pe care poporul românesc o are pe plaiurile Transilvaniei, d. prim-ministru Mironescu spune următoarele.

Universitatea din Cluj înființează în realitate de aproape șasezeci de ani. Dar timp de cincizeci de ani ea a fost îndreptată împotriva neamului românesc, a cărui desnaționalizare o urmărea.

Neavând consistența etnică necesară, neamul cotropitor încearcă prin mijloace agresive a asimila rasa băștinașă. Încercarea a fost zadarnică.

Neamul nostru compact pe aceste meleaguri, tare din punct de vedere etnic, nu practică și nu are nevoie să practice o politică de desnaționalizare a neamurilor conlocuitoare.

El tinde numai a face să se desvolte cât mai puternic geniul național, pentru ca să poată cât mai adânc contribui la propășirea civilizației omenirii.

Și calitățile popoului nostru ne îngăduiesc a avea, sub acest raport, mari speranțe.

Chiar până acuma, cu toată vitregia timpurilor, gândirea și cultura română au dat contribuții prețioase civilizației mondiale: în timpurile mai vechi un Petru Movilă, un Dimitrie Cantemir, un Nicolae Milescu, în timpurile mai noi un Victor Babeș, un Cobălcescu, un Thoma Ionescu, un Athanasie, în vremurile de azi un Iorga, un Marinescu, un Racoviță.

Acuma, când toate energiile neamului sunt întrunite laolaltă, suntem în drept a spera afirmații din ce în ce mai puternice ale geniului național.

Țintind numai la continua propășire a geniului român, fără nici o agresivitate pentru nimeni, conviețuirea noastră cu alte neamuri pe acest pământ strămoșesc este și trebuie să fie o cooperare amicală pentru progresul patriei comune și al omenirii.

De zece ani Universitatea din Cluj merge pe calea aceasta, devenind un mare focar de cultură românească, cum ar fi trebuit să fie dela început, în mijlocul acestor bogate plaiuri cari aparțin și din punct de vedere istoric și din punct de vedere etnic neamului românesc.

Pentru această fericită schimbare trebuie să fim pe veci recunoscători marilor făuritori ai întregii neamului, în frunte cu gloriosul Rege Ferdinand I. și cu M. S. Regina Maria.

Trebuie asemenea să expirăm grațitudinea noastră deplină Consiliului Dirigent, care sub președinția și sub impulsul domnului Iuliu Maniu, a realizat această transformare cu un tact și cu o destoinicie mai presus de orice laudă.

Astăzi, mulțumită înaltei solitudinii pentru cultură a Majestății Sale Regelui, această Universitate a Daciei Superioare se întregeste cu un nou așezământ: „Institutul de Cercetări Științifice Regele Carol II”.

Rog pe Majestatea Sa Regele să ne dea voe a-i exprima pentru aceasta, întreaga recunoștință a țării.

Mulțumesc, în numele guvernului, învățatului corp profesoral al acestei Universități pentru valoroasa activitate științifică ce a desfășurat și urez propășire neîncetată a universității.

Mă asociez, asemenea în numele guvernului, la sentimentele de admirație și de grațitudine ale Universității pentru personalitățile cărora ea le conferă astăzi titlul de „Doctor honoris causa”, ca mărturie a înaltei valori științifice și ca o dovadă a iubirii și recunoștinței ce le poartă poporul român, ai cărui prieteni încercați sunt.

Cuvântul dlui prof. O. Ghibu

D. Onisfor Ghibu, fost secretar general al Resortului Cultelor și Instrucțiilor publice din Transilvania pe vremea Consiliului Dirigent face un documentat istoric al preluării Universității din Cluj, insistând asupra rolului

pe care l-a avut șeful Consiliului Dirigent regretatul V. Branice și ceilalți fruntași ardeleni, în românizarea Universității Daciei Superioare. Cetitorii noștri cunosc de altfel această chestiune din numărul trecut al „Chemării” unde am redat pe larg convorbirea avută cu d. prof. Ghibu.

Salutul Academiei Române.

În numele Academiei Române, instituția sub egida căreia s'a înfăptuit unitatea culturală a tuturor Românilor, a luat cuvântul d. Ion Bianu, președintele ei, care făcând un scurt istoric al străduințelor noastre culturale superioare, a înfățișat etapele mai însemnate ale biruinței noastre spirituale în ciuda tuturor vitregiilor din trecut.

În cursul acestui succint istoric al tendințelor noastre spre lumina izbăvitoare a curții dsa a accentuat apoi, mai ales, lupta noastră împotriva culturilor străine, cari tindeau la desnaționalizarea și asimilarea elementului băștinaș în provinciile alipite. Această luptă dărză, care s'a dus fără preget — a continuat dsa — a atins cea mai strălucită izbândă, căci după unire s'au ridicat cele două universități române dela Cluj și București, cari au realizat opera de dreptate pe terenul cultural pentru Românii obișnuiți din trecut. Îndeosebi opera Universității din Cluj, întemeiată în vechea așezare romană Napoca, a fost atât de rodnică, încât ea se face vrednică în mod special de binecuvântarea părintească a Academiei, mama iubitoare a tuturor instituțiilor noastre culturale mai tinere. Incheie prin cuvintele: Universitas napocensis vivat, crescat, floreat.

Salutul Universității din București.

În numele Universității din București vorbește d. Deleanu, prorectorul ei, care aduce salutul călduros al universității surori din Capitală, înlocuind la această emoționantă serbare pe d. Nicolae Iorga, al cărui suflet bate alături de cei prezenți. D. Deleanu a accentuat apoi solidaritatea interuniversitară românească din ultimii 10 ani și urează farului luminos din inima Ardealului, viață lungă, înflorire tot mai mare și continuă ascensiune.

Cuvântul foștilor studenți

În numele foștilor studenți ai Universității a vorbit d. Ion Breazu, care a talmăcit în cuvinte entusiaste bucuria pe care o simt absolvenții Universității în această zi de mare sărbătoare pe care însuși Regele iubit o învrednicește cu prezența Sa.

Cuvântul studențimii

În numele studențimii vorbește d. A. Anderca, președintele Centrului studențesc, „Petru Maior” care se face ecoul principiilor sănătoase de care este călăuzită azi studențimea, a dragostei de țară și a dinasticismului de care e în-sufletită.

Solemnitatea conferirii titlurilor de „doctor honoris causa”

Conferirea titlurilor de „doctor honoris causa” s'a făcut într'o atmosferă dintre cele mai solenne, asistența izbucnând în urale și aplauze la adresa fiecăruia dintre cele 8 personalități onorate cu astfel de impresionante titluri. Au fost proclamați doctori honoris causa: M. S. Regina Maria, I. S. Abatele Dr. M. Zavora, Mates Bartoli, Seton Watson (Scotus Viator), contele Saint-Aulaire, Nikham Steed, Roger și Em. de Martonne.

Banchetul del Cercul Militar.

La ora 1 jum. a avut loc la Cercul Militar un banchet de gală oferit de Universitatea din Cluj în cinstea M. S. Regelui, a Familiei Regale și a oaspeților veniți la serbări.

La acest banchet a luat cuvântul într'o atmosferă de căldă însuflețire savantul rector d. E. Racoviță, căruia i-a răspuns M. S. Regele prin următoarele:

DOMNULE RECTOR,

Vă mulțumesc pentru cuvintele atât de frumoase și atât de calde pe cari Mi le-ați adus.

Ați făcut apel la sufletul Meu naturalist, ați făcut apel la sufletul Meu de copil și acesta abia îmi aduce aminte de zilele frumoase când cutreeram scumpii noștri munți, cercetând cunoașterea adevărului naturii.

Această mică contribuție științifică, crează în sufletul meu o legătură indisolubilă care mă duce alături de marii noștri cercetători, oameni de știință și este pentru mine o dovadă veșnică de iubire pentru țara noastră.

Țin cu acest prilej să iau cuvântul în numele scumpei Mele Mame (aplauze prelungite ovațiuni), și să Vă mulțumesc pentru gestul atât de frumos, cu care Universitatea din Cluj a înțeles să răsplătească virtuțile ei și înaltul sentiment de patriotism pe care Mama Mea l-a insuflat întregii națiuni în zilele mari de restriște ale războiului nostru (ovațiuni).

Cu sufletul Ei mare, cu credința Ei neșarmurită în izbândă, a știut să țină sus inimile românilor și să contribuie astfel la victoria desăvârșită a noastră. (Aplauze prelungite ovațiuni.)

Universitatea din Cluj, decernându-I astăzi titlul de dr. honoris causa, a recunoscut în fața lumii și în fața istoriei acest adevăr.

Eu ca fiu, Vă sunt cel mai recunoscător și țin să Vă aduc mulțumirile mele cele mai calde.

După cum v'am spus, legătura Mea cu oamenii de știință și cu Universitățile noastre este indisolubilă. Voi urmări ori și când cu cel mai viu interes și cu cea mai caldă pasiune, lucrările cari se fac aici, progresele pe cari toți, profesori și studenți, le vor realiza.

În acest sentiment, dacă-mi îngăduiți să Vă spun cuvântul de căldă colaborare, ridic paharul Meu pentru prosperitatea Universității Regele Ferdinand I.

Banchetul a luat sfârșit la ora 3 și jumătate, oaspeții plecând să asiste la programul serbărilor sportive de pe Stadion.

Deschiderea noului an universitar în prezență M. S. Regelui.

Cea de a doua zi a serbărilor s'a desfășurat în aceleași grandioase proporții, cu un program tot așa de bogat și strălucit.

Înainte de începerea festivităților s'a celebrat serviciul divin la biserica ortodoxă de către P. S. Sa Episcopul Ivan, iar la catedrală română unită de către P. S. Sa Episcopul Iuliu Hossu.

Deschiderea noului an universitar se face prin cuvântul dlui rector E. Racoviță, care talmăcește în cuvinte însuflețite bucuria și fericirea că această deschidere se face sub auspiciile M. S. Regelui și a Familiei Regale.

După d. rector Racoviță, a vorbit M. S. Regele.

Discursul M. S. Regelui rostit la deschiderea festivă a cursurilor

Adunarea de azi pentru mine este o deosebită bucurie, căci împreună cu profesorii și cu studenții falnicei Universități serbăm deschiderea cursurilor anului școlar 1930—1931.

Îndeosebi, în împrejurări prin care trece România, consider pentru Rege de a Sa datorie să fie de față la începutul unui nou an de activitate pentru pregătirea generației, ce mâne va fi chemată să-și dea obolul ei de muncă pentru toate terenurile utile organizației de stat. Azi mai mult ca ori când e nevoie ca orice cetățean să pună toată energia, toată truda și să muncească din tot sufletul pentru propășirea Patriei.

Iubiți studenți,

Dela cine mai mult decât dela voi, tineri, cari azi sub oblăduirea dascălilor voștri vă pregătiți pentru cariera de mâine am dreptul de a găsi cea dorință de mai bine, acel entuziasm al idealului abia întrezărit, grație cărora se pot înfăptui marile opere pe cari țara și Regele vostru au dreptul de a le cere dela orice cetățean, în deosebi dela voi. Aici pe băncile universității petreceți cei mai frumoși ani ai tinereții voastre, ani de pregătire pentru lupta de toate clipele, ani în cari se reoțlesc sufletele și se statornicește cele mai trainice prietenii și oricât de vitrege ar fi greutățile de trai ale vremurilor de azi, totuși frumos se vor săpa în inimile voastre anii scurși pe aceste bănci.

Voi sunteți urmașii celor cari au luptat pentru un ideal, grație căruia astăzi toți românii pot trăi liberi într'o țară întregită, iar voi puteți să studiați în tihnă în acest așezământ de înaltă cultură.

Aceasta trebuie să fie pentru voi cel mai mare îndemn.

Anii de învățatură de aci să vă pregătească pentru datoria de mâine.

Cu cât munca de azi va fi mai sârguitoare, mai adâncită, mai pătrunsă de simțul datoriei, cu atât aceia ce ați cules aici va da roade mai puternice și mai folositoare vouă și societății.

Munca nu este numai cheltuială de energie fizică și intelectuală ci și credință și disciplină. Această credință și disciplină aș dori să o văd adânc săpată în sufletul vostru.

Voi faceți parte dintr'un neam viguros care cu toată vitregia veacurilor a arătat lumii întregi, că are drept și puțință, liber în mijlocul națiunilor civilizate.

Românii au luptat cu înverșunare spre a așeza patria lor pe temelii pe cari se găsește azi. Voi sunteți acei cari veți fi chemați mâine să duceți mai departe opera începută și fiecare în profesiunea care a ales-o să pună cărămida sa edificului României după rostul capacității și indeletnicirii fiecăruia.

Frumoasa pildă a jertelilor de sine pe cari ni le-au dat luptătorii întregirii neamului să le aveți veșnic în fața ochilor voștri și să vă străduiți în orice clipă a vieții ca să fiți la înălțimea lor.

Ei au avut un ideal și au crezut în el. Unirea tuturor românilor între hotarele lor etnice.

Voi trebuie să aveți ideal și credință ca această frumoasă și bogată țară trebuie să fie aceia, cari prin virtuțile și cultura ei să stea alături de toate țările civilizate.

Vouă, intelectualilor de mâine, vi se cere această înfăptuire.

Nu uitați că în sângele nostru curge roman, rasa care a avut multe veacuri de frumoasă civilizație.

Virtuțile popoului român au fost cu prisosință dovedite de strămoșii noștri de pe ambele părți ale Carpaților. Sunteți legați să le transmiteți urmașilor voștri.

Suntem neam care în clipe de grea cumpănă a știut să arate putere, rezistență și energie, supraomenească. Voi oțelindu-vă sufletele și trupurile în acești ani de studii, nu trebuie să vă lăsați de înaintașii voștri.

Eșind de aci din această Universitate, făclie de știință românească, va trebui să dăruți contribuția voastră individuală nevoilor obștești.

Învățatura nu este un scop, ci un mijloc în ajutorul căruia vă pregătiți viața de mâine.

Cu toate că zilele de azi sunt grele și lupta pentru viață devine tot mai crâncenă, trebuie cu orice preț să duceți voi în viața postuniversitară clanul către ideal cu care s'a fâlit studențimea de pretutindeni și din toate vremurile.

Universitatea nu este decât vremea pregătirii; lupta pentru mai bine începe în ziua când profesorii voștri v'au redat societății.

Regele vostru privește cu încredere generația care mâine este chemată să dea sprijin îndeplinirii greutăților prin care poate trece oricând viața unui stat. Fiți deci demni de încrederea ce o pun în voi.

Și vouă dlor profesori vă incumbă greaua sarcină de a fi călăuzitorii și făuritorii suflației.

Pe lângă învățătura propriu zisă aveți și marea datorie de a plămădi acea ce Scumpul meu Unchiu Regele Carol I., cerea înainte de toate: caracter.

Duceți acestor tineri cari dornici de a urma frumoase pilde, acea iubire de muncă și știință grație căreia un popor poate pași spre progres.

Încrederea ce pun în generația de mâine o pun și în aceia cari sunt chemați să o pregătească. Profesorul nu poate îndeplini marea sa misiune decât păstrând veșnic contactul cel mai strâns cu învățacelul lui, călăuză neclintită a lui.

Universitatea aceasta, care până azi a dat roade atât de frumoase doresc să devie grație concursului dv. focar de știință mondială demnă de originile poporului meu.

Atâtea energii și atâtea virtuți a arătat poporul nostru, încât această dorință a mea nu poate să nu se îndeplinească.

Doresc ca acest an de muncă, care începe azi să fie dintre cei mai rodnici și că atât studenții cât și profesorii din răvna și munca lor vor fi întru toate demni, de marele nume ce-l poartă Universitatea Regele Ferdinand I.

Discursul dlui Costăchescu, ministrul instrucțiuni

Solemnitatea deschiderii cursurilor universitare din acest an iese din cadrul obicinuit al serbărilor anuale de acest fel.

Ea nu este numai solemnitate de rugăciune pentru binecuvântarea muncii unui nou an ce începe acum, conform tradiției poporului nostru, ci este sâr-bătoarea unei biruințe culturale, este izbânda românismului, aci prin lumină și adevăr, este o încoronare a operei de dreptate făcută unui popor obijduit veacuri de-a rândul, este răsplata generațiilor de feciori cari au însetat după cultură și au pregătit prin truda și sacrificiul lor posibilitatea acestei zile.

În desfășurarea vieții acestei Universități ziua de azi va rămâne ca piatra de drum care însemnează distanțele.

Să pășim dar cu evlavie astăzi în pragul instituției în care se zămislește știința, acea care pregătește omenirii nu numai bunurile materiale, ci mai presus își exercită acțiunea binefăcătoare în domeniul idealurilor morale.

La începutul noului an de muncă să ne reamintim îndatoririle fiecăruia, să ne controlăm puterile și mai ales hotărârile.

Să facem acest examen, ca binecredincioșii în fața altarului credinței, în fața Aceluia care a venit aci, ca prin prezența Sa, să amintească tuturor icoana vie a muncii fără odihnă în folosul țării și să trezească în mintea tuturor acum, când arena de luptă a luminii contra întinericului își deschide intrările, că toți trebuie să pășească cu hotărâre și conștiința clară a marilor îndatoriri cerute de vremurile de față.

Țara cu sacrificii pune la îndemână mijloace de instrucție, cari dacă în raport cu ce ar trebui să fie, nu sunt suficiente, prin raport cu puterile și marile sale nevoi, prin raport cu ce statul dă aiurea, sunt apreciable.

Cu sufletul plin de mulțumire față de țară trebuie toți să treacă pragul instituției care își deschide acum porțile.

Profesorii, trăiți în cultul muncii creatoare și rodnice, să nu uităm că instituția este făcută pentru studenți.

În timp ce noi punem în posesiunea tinerilor studenți armele de luptă, pentru biruința omului asupra forțelor oarbe a naturii, pentru doborârea răului și suferinței omenirii, pentru găsirea frumozului și adevărului să nu pierdem o clipă din vedere idealurile mari ale poporului nostru, toată munca și toate izbânzile trebuiesc câștigate și închinare națiunii noastre.

D. ministru Costăchescu termină apoi zicând:

În aceste gânduri doresc ca munca pe care o reluați acum, să fie ca re-învierea vieții în căldura molcomă a zilelor de primăvară, să puteți culege rod îmbelșugat al străduințelor dstră și nu uitați o clipă marea datorie de a întreține via, mereu strălucitoare lumina culturii românești aci în Universitatea Clujului.

După d. ministru Costăchescu ia cuvântul din nou d. rector Racoviță care face un lapidar raport despre re-

zultatele culese în trecutul an universitar predând — cu bucurie această frumoasă recoltă, noului rector, d. prof. Iuliu Hațieganu.

Discursul dlui prof. Iuliu Hațieganu noul rector al Universității

Noul rector face într'o documentată cuvântare, expunerea programului de muncă a Universității Daciei Superioare pentru noul an universitar insistând alături de progresul culturii pentru care se va năzui și la promovarea cât mai largă a tinerei generații pe tărâmul educației fizice, pentru conservarea sănătății colective a neamului și pentru viitorul țării românești.

Termină cu celebrele cuvinte ale lui Juvenal, „Mens sana, in corpore sano.”

Cuvântul studențimii

În numele studențimii a vorbit d. Petre Bruda, care asigură pe M. S. Regele, pe noul rector și pe profesorii de răvna și de patriotismul studențimii.

Cursul de deschidere a noului an școlar a fost ținut de d. prof. Sextil Pușcariu, care a vorbit despre „Linguistica modernă și evoluția ei”, reușind să țină tot timpul expunerii viu încordată atenția înaltei asistențe.

Frumoasa danie a I. P. S. S. Patriarhul Miron.

Cu prilejul serbărilor jubilară I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea, a făcut un frumos dar Universității Clujene, dăruiind suma de 100.000 Lei Institutului de Istorie Națională, pentru încurajarea mai ales, a istoriei naționale bisericești.

Masa câmpenească.

La orele 1 jum. a avut loc în Grădina Botanică o masă câmpenească la care a luat parte M. S. Regele și Membrii Familiei Regale împreună cu oaspeții și invitații serbărilor.

Inaugurarea pinacotecei „Virgil Cioflec”

După masă la orele 3 Majestatele Lor au vizitat Institutul de studii clasice unde este instalată pinacoteca. Aici au fost salutați de către d. prof. Panaitescu, directorul acestui Institut.

La Muzeul Etnografic

Dela Institutul Clasic Majestatele Lor au plecat la Muzeul Etnografic, unde au fost salutați de d. prof. R. Vuia. Aici M. S. Regele a văzut și recunoscut pe fata Maria Modora, care i-a dat do-nița cu apă când s'a întors în Iunie în țară și a aterisat forțat la Vadul Crișului.

Sedința Prietenilor Universității

La ora 4 jum. a avut loc în Aula sedința de constituire a Prietenilor Universității. M. S. Regele Carol și M. S. Regina Maria au onorat cu prezența lor această sedință. Majestatele Lor au fost salutați în cuvinte entusiaste de d. docent dr. Bologa, cărnăia i-a răspuns viu impresionat Suveranul.

Cuvântul M. S. Regelui către tinerime

În uralele ne sfârșite M. Sa Regele Carol adresează tinerei generații următoarele:

„Cuvintele atât de calde și măgulitoare ce Mi-s'au spus cu ocazia acestei întâie sedinți a Asociației Prietenilor Universității s'au dus drept la inima Mea și trebuie să mărturisesc că sunt adânc mișcat de aceste sentimente de dragoste și credință și dorință vie de a colabora la binele țării, ce Mi-se promite de către generația tânără.

Ați amintit de un cuvânt de al Meu dela Văleni în care arătam hotărârea Mea de a fi un Voevod al culturii românești. (Urale nesfârșite).

Hotărât că da. Am această dorință să duc la bun sfârșit promisiunea făcută, dar spre a se putea împlini cu deplin succes astfel de năzuinți, de dorinți și de hotărâri, am nevoie de sprijinul necondițional al generației tinere, pe care sunt convins că ea mi-L va da și trebuie să mi-L dea! (Aplauze îndelungi).

În aceste sentimente de prietenie și ideal ce mă leagă de generația Mea cu această ocazie aș dori să iau solemnul jurământ că mă veți urma pe acest drum. (M. Sa ridică mâna dreaptă în semn de jurământ și întreaga asistență jură cu voce ridicată).

Pășind pe acest drum, mână în mână, Regele cu poporul, vom duce acest popor pe drumul păcii și culturii, acolo unde el trebuie să fie (urale).

Voi toți formați pe lângă mine ostirea mare pentru lucru de pace și cultură. Sunt ferm convins că, cu ajutorul vostru voi pași cu sufletul înălțat și sigur spre învingere.

Munciiți cu cinste și cu convingerea că munca este o credință nu un travaliu, urmând acestea, sunt convins că vom învinge!

Și vă mai spun odată cuvântul pe care L-am spus atunci când am pășit din nou pragul țării mele scumpe: Înainte spre muncă! (Uralele nu mai conțenesc).

Dela Aulă Majestatele Lor au plecat la Biblioteca Universității unde au vizitat Sala de Expoziții, frumos aranjată de d. prof. O. Ghibu. Tot în cursul zilei M. S. Regele a vizitat herghelia statului dela Bonțida.

Seara la orele 7 M. S. Regele și ilustrii membri ai familiei Regale și-au luat rămas bun dela Cluj.

Un răspuns

Ținem de a noastră cuviință să răspundem sumar dlui A. Kirilescu redactor la „Cuvântul” privitor la chestia pensionării minoritarilor. Dsa atacă cât se poate de injust problema pensionării minoritarilor și'n consecință și persoana Dlui Romul Boilă autorul legii. Modul cum dl Romul Boila a știut să rezolve aceea importantă problemă, a dovedit adâncă înțelegere a chestiunii, în special în ce privește politica noastră externă, efectele au fost strălucite. În ceia-ce privește politica internă, satisfacția dată minoritarilor îndrituiți la pensiu-ne, a însemnat rectificarea unor erori inițiale, și'n consecință integrarea cetățenească și omenească a acestor cetățeni în cadrul statului nostru, la baza căruia trebuie să se închege pentru totdeauna principiile unei sincere vieți democratice.

„Chemarea”

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN

Spre normal

Ceeace a surprins pe cei cari stau departe de frământările politice, a fost — în ultima criză ministerială — absența totală a opoziției. Partidul liberal, care până în timpul din urmă se bucurase de situația privilegiată de arbitru al situațiilor, care știa să provoace, cu o măiestrie ce doar rutina o poate da, conflicte și complicații, a fost acumă complet estompat și redus la tăcere. Nu mai vorbim despre celelalte partide.

Viața noastră politică intră deci în normal. Este aceasta o stare, pe care România n'a cunoscut-o nici odată căci tirania partidului liberal o ținu-se mereu încheștată în formula strâmtă a ideologiei oligarhice. „Lucrătura”, „chilul” iată factorii cari pornind dela politicianismul de provincie s'au strâns asupra Capitalei României-Mici. După Unire ardelenii s'au grăbit să aducă ca aport suprem o mentalitate nouă, o concepție politică ce avea la baza ei pe de o parte realitatea, iar pe de alta idolatrizarea împlinirii visului secular. Și în vechiul regat se produsese o transformare a partidelor politice în timpul războiului, însă în favoarea liberalilor. Venea deci acest Ardeal cu un suflu nou, neatins de patima luptelor politice și de intriga ce rodea pe rafinații conducători ai micului regat dela gurile Dunării. În Europa România dinainte de războiu se știa guvernată de o serie de avocați (vezi: Iulie 14 de Emil Ludvig) cu șiretlăcurile

și expediente necunoscute în occident.

Ardealul venea cu o suavă demnitate și cu respectul autorității. Era aceasta mult, foarte mult; era tocmai ce lipsea. Totuși miopia politicianilor „de baștină” a făcut totul pentru a îndepărta influența cea nouă, care ar fi putut schimba — vezi, Doamne — moravurile și procedeele din România. Zece ani, partidul național, fuzionat mai târziu cu cel mai reprezentativ partid din regatul vechiu, a luptat pentru triumful unei idei, care însemna mai mult decât un singur program. Și în timp de zece ani câte nu s'au întâmplat, câte nu s'au schimbat! S'au ratat cele mai frumoase momente, s'au pierdut cele mai strălucite ocazii, toate numai și numai pentru că câțiva nu voiau să cedeze puterea din mână. Probabil, că aveau viziunea consecințelor funeste pentru Domniilor lor. Și nu greșeau! În curând se vor împlini doi ani din ziua când dl Maniu a fost chemat să ia în primire o sarcină grea și delicată. Acest răstimp a fost suficient pentru a da o direcție nouă politicii românești și să imprime desfășurării evenimentelor un caracter inedit.

Ultima criză a fost lipsită de ingerința mâinei liberale. Nici un ziar, nici un glas n'a pronunțat măcar o singură dată ipoteza unei combinații vintiliste. Sic transit! Intrăm în normal. Iată adevărul.

Aurel Ciobanul

Unde găști fericitrea în zilele acestea în căminul FELSZEGI sau restaurantul

?

BOGSZA

Calea Regele Ferdinand No. 70,

unde veți găsi Vargabéles și friptură la grătar special pregătite și vinurile cele mai renumite